

FOLK OG LAND

For der maa altid vera Folk, som gange len-
ger enn den store Mugen kan fylgja med, daa
all Framgang ellers maatte stanse.

A. O. Vinje.

Tilsvarende 79
Utløst i
Lageby.

Flyveren Lindbergh har fått oppreisning

President Eisenhower har med en nobel gest gjort god igjen den urett som hans forgjenger F. D. Roosevelt begikk mot oberst Lindbergh, som ved sin dristige soloflyvning over Atlanterhavet i 1927 vant hele verdens beundring.

Fordi Lindbergh tok avstand fra Roosevelts krigsforbryterske politikk og ikke lot seg kjøpe ved tilbudet om stillingen som luftfartsminister, ble han satt helt utenfor. Lindbergh tok avskjed som oberst i U. S. luftvåpen, men oppfylte sin plikt som krigsflyver på **Pasifik fronten likevel.**

Nå har president Eisenhower utnevnt ham til brigadegeneral og dermed indirekte rehabilitert også profeten Lindbergh.

Som medlem av «America First Committee» advarte Lindbergh i årene 39—41 mot et «annet korstog», som han mente ville bli ennå kostbare på blod og gods enn den første, og like fattig på positive goder og fremgang. Han forfektet Vest-Europas solidaritet og erklærte at Tyskland var like viktig som England og Frankrike, og Tyskland var p. g. a. sin beliggenhet det naturlige vern mot de asiatiske masser i øst og ville hindre en inntrengning. — — — Nå skyver Russland langsomt grensene sine vestover, mens Tyskland, England og Frankrike ligger i en selvmordskrig med hverandre, — som må resultere i et avkrefte Europa, hvis like en ikke hadde hatt før. Han uttalte seg derfor for en fredsslutning.

Roosevelts svar var at han kalte Lindbergh for en «passivist og defaitist», og gjorde ham umulig.

Men tidene endrer seg, nye menn med sunnere oppfatning kan rette opp meget, men kan ikke forandre hen-

ALEXANDER LANGE:

Saboterer ekspedisjonssjef Kr. Hansson en lov gitt av Stortinget?

Aftenpostens ubesvarte kronikk om den stille
kvelning i Kirkedepartementet

Siste gang Stortinget hadde okkupasjonsoppgjøret oppe til behandling på bredere basis var samtlige talere enige om at det store rammede folkeelement i Norge måtte tillates å oppnå et arbeid som sto i forhold til den enkeltes faglige kvalifikasjoner. Man sa at det eventuelt måtte lempes på aldersbestemmelser, av hensyn til pensjon m. v.

Staten måtte gå i spissen, hevdet flere representanter. Staten måtte gi eksemplet — ikke minst av hensyn til seg selv! Selv (det supernasjonale) Telegrafverket måtte kunne åpne adgangen — dog kanskje ikke til sin «hemmeligste» tjeneste (og arkiver om okkupasjonsarbeid m. v.) «Arbeidstakeren bør såvidt mulig tas inn i samme yrke som han før var selsatt i, slik at hans fagkunnskap kan bli nyttet», siterte således representanten Ber-

thelsen fra overenskomsten av 1949.

Stortinget ga positive, rettsforbedrende uttrykk under forsøket på å gjenopplive ofrene for straffe-entusiasmen — i Lov av 22. mai 1953 om endringer i lovgivningen, om rettighetstap. Etter den revolusjonære epoke vendte man i dette stykke — stort sett — tilbake til lovens gamle, prøvede ordning. Adgangen til å idømme rettighetstap ble betydelig innskrenket! Blant annet falt adgangen til å fradømme retten til å oppnå offentlig tjeneste helt bort! Loven forlater i kap. XI, pkt. 2 okkupasjonsoppgjørets via dolorosa slik:

«Rettighetstap etter landsviklova av 21. februar 1947 prgrf. 10 kan heretter bare idømmes i samsvar med reglene i straffelovens paragrafer 29-31, li-

Kommunistene arbeider aktivt i Syd-Amerika

«Amerikas Røst» melder at kommunistene i Syd-Amerika aktiviserer sitt arbeide på tross av at tallet av direkte medlemmer er sunket med 30 pst. etter krigen.

Kontakten med ledelsen i Kreml er styrket gjennom «nasjonale befrielsesfronter» og infiltrasjonen i fagfor-

eningene og andre viktige organisasjoner har lykket.

«Information Agency», som er en privat organisasjon, mener at det i Latin-Amerika er 200 000 hemmelige medlemmer av kommunistpartiet og et langt større antall sympatisører.

kevel slik at rettighetstap ikke idømmes i større utstrekning enn hjemlet i tidligere lovgivning, og at adgangen til å anvende stemmerettstap (pargr. 10 nr. 1) er betinget av at det samtidig idømmes s frihesstraff i mer enn 3 år.»

Som kjent er frem og tilbake like langt, på kartet, men ikke for den som må marsjere uavbrutt, og særlig ikke når det legges hindringer på tilbakeveien.

Også for prester — som har stått i Nasjonal Samling eller av andre politiske grunner er fratatt sine embeter — åpner loven adgang — med visse

Forts. side 8

OTTAR HUUSE:

Da demokraten Pål Berg ville gjøre STATSKUPP

Direktør L. Vogt forteller i sin brosjyre: «Vern om grunnloven» hvorledes lederne av den såkalte hjemmefront (Kretsen) med høyesterettsjustitiarius Pål Berg i spissen forsøkte å gjøre statskupp etter okkupasjonen. Statsminister Nygaardsvold har også i sine erindringer behandlet dette emne, men hans bok forsvant plutselig fra markedet antagelig på foranledning av regjeringen eller den såkalte hjemmefront. Sannheten skulle skjules.

For å rane til seg regjeringens og stortingets statsmakt søkte den såkalte hjemmefront å undergrave den på følgende måte:

1. Først forlangte den allerede i 1941 å bli representert i Nygårdsvolds regjering ved rådmann Hartmann helt uten noen som helst hjemmel. Som Vogt sier hadde den såkalte hjemmefront ingen fullmakt til noe slikt av det norske folk.

2. Så søkte den å tyne Nygårdsvolds regjering ved å foreholde den at det i 1936 valgte storting, som regjeringen jo var gått ut fra, etter den alminnelige oppfatning i landet ikke hadde holdt mål, og at særlig stortingets presidentskap hadde gjort skandale i 1940 under forhandlin-

(Forts. side 8).

Utenriksråd Finn Støren og Quisling hindret at 10 000 nordmenn skulle represalieskytes i februar 1945

I Morgenbladet, 8. mai 1954, har overlege Scharffenberg en artikkel han har skrevet på grunnlag av øyenvitners forklaringer om hendelsene i begynnelsen av 1945. Det vesentlige av artikkelen bygger på utenriksråd Finn Størens skriftlige beretning som bekreftes av to nordmenn som everleigen har fått forklaringer fra.

Han forteller om den nasjonale regjerings bestrebelser for en fredsslutning med Tyskland og hvordan møtet berammes med det formål å fremme følgende program:

delsene. Lindbergh fikk rett i sine profetier og er nå rehabilitert.

Dr. Scharffenberg offentliggjør stor artikkel i Morgenbladet hvor kampen mellom Quisling og Terboven belyses

I Offisiell fredsslutning mellom Norge og Tyskland.

- Et nøytralt Norge.
- Norsk-tysk handelsavtale, frihet for Norge til å stå fritt i sin handel med Danmark og Sverige under hensyntagen til like rett for Tyskland.

c) Tysk siviladministrasjon bort fra Norge.

d) Ambassade i Oslo og Berlin.

e) Norsk-tysk vennskapspakt.

f) Norge bidrar til forsvar av egne grenser.

g) Norsk medvirkning (initiativ) til istandbringelse av regionalavtale mellom Norge, Sverige, Danmark og Finland (Finland senere utgått) til en nøytral blokk, men forpliktet til å overta Skandinavias forsvaret.

II Europapakt.

Herom skrev Støren: «Utarbeidet av Quisling og meg. Senere funnet av de allierte og Churchill benyttet dette forslag som grunnlag for sin tale til studentene i Zürich.»

(Forts. side 6).

FOLK og LAND

Ansv. utgiver og redaktør.

Finn Brun Knudsen.

Telefon 55 76 56.

Ekspedisjon: Kierschowsgt. 5, Oslo — Tlf. 37 76 96

Grunnlovsdagen

17. mai kommer med våren og feires av glade nordmenn. Frihetsdagen kalles den feilaktig, for 17. mai 1814 var det ikke friheten vi fikk den dagen, men grunnloven, grunnlaget for frihet. Frihetsdag har vi også i 7. juni og vi kan gjerne ta med 8. mai, selv om etterkrigstidens slagskygge ligger over den.

I de senere år har man snakket lite om grunnloven, men mere om tyskernes okkupasjon av landet vårt. Grunnen til at tyskerne kom nevnes ikke. Man kunne jo snakke om det nasjonale forfall i mellomkrigsårene, om nedrustningen, om nøytralitetserklæringen i 1939 som ikke ble overholdt, om Altmark og Jøssingfjord, om den fransk-engelske avtale om å dra Norge inn i krigen, om mineutlegging i norske farvann — ja det er en uendelig rekke av hendelser som kunne dras frem — og som burde dras frem slik at etterslekten kunne få vite den egentlige grunn for krigen og dra lærdam, så dumhetene ikke skulle kunne gjentas og landet spares for store lidelser og nød.

Og Grunnloven burde det også tales om på grunnlovsdagen. Grunnloven som skulle sikre mennesket mot staten og sikre de elementære menneskerettigheter som trosfrihet, talefrihet, trykkefrihet.

Rikignok har vi mistet mye av troen på Grunnloven. Den er markspist og amputert og glansen er borte, fordi kløktige jurister har fortolket bort en del av dem. Men vi har den da ennå — og i håpet om at den igjen skal komme til heder og verdighet ser vi frem til at 17. mai-talene atter handler om frigjøringsverket som resulterte i Grunnloven av 1814. Det kan vi være stolt av, og for det heiser vi flagget og feirer grunnlovsdagen.

Spionsakene

Avsløringene under spionsakene i Kirkenes har spredd ubehag blant befolkningen i landet vårt, og særlig blant befolkningen i den del av Nord-Norge som har felles grense med Sovjet-Unionen.

Ikke alene har de nordmenn som har spionert for Sovjet røpet militære hemmeligheter og gitt opplysninger om handel, industri og samferdsel; de har også satt russerne i stand til — i givet fall — å slå ned på hver eneste person i områdene, som anses som antikommunister.

Hele den sivile befolkning i grensetraktene er blitt registrert i den russiske etterretningstjenestes arkiver. Det er oppført hvilke personer som har offentlige verv, deres omgangskrets, familieforhold og deres sympatier og antipatier, samt hver innbyggers arbeidsområde og politiske innstilling.

Ingen er i tvil om hvordan russerne kommer til å bruke disse opplysninger i tilfelle krig. Russerne er allerede gått så langt at deres norske hjelpesmenn hadde fått ordre om å bortføre enkelte personer som ansås for å være farlige!

Befolkningen i grenselandet vet seg nå innskrevet i de russiske arkiver og spør seg selv, hvilket merke som står påført hans kort.

De nå kjente saker har foregått på et bestemt område. Men man må være helt klar over at dette arbeide til fordel for Sovjet foregår over hele landet og utføres ikke bare av betalte agenter, men helt frivillig av den store mengde av kommunister og sympatisører.

Det må bli et folkekrav at statsmaktene setter inn alle sine krefter for å stoppe denne kartlegging av det norske folk. Greier Sovjet å gjennomføre bare en liten del av denne kartlegging vil det være skjebnesvangert for landet hvis krigen en gang skulle komme over oss igjen.

Var det Osvald?

Det forbauset meg, herr redaktør, at De i bladets nr. 17 fant plass for Sigurd Svendsens artikkel i Vesterålen Avis under ovenstående tittel.

Som det forlengst vil være kjent av alle var det dav. løytnant Terje Rølle som poserer på bildet av «kaptulasjonen på Akershus». Det var ikke Asbjørn Sunde.

Vi har satt vår ære i at vårt blad skal bringe absolutt faktiske meldinger, hvis innhold ikke over hodet kan diskuteres. Den linje synes jeg også at det hittil har lyktes oss å følge. Jeg finner det derfor beklagelig at det gjennom en lapsus skal snike seg inn «stoff» som utelukkende kan bidra til å rokke ved bladets gode renomé.

Dertil kommer jo attpåtil at denne fjollete fotograferingskomedie på Akershus savner enhver reell betydning. Når alt kommer til alt, så var det jo ikke akkurat «gutta på skauen» som nedkjempet Tyskland og vant den andre verdenskrigen!

H. G.

«Kan om én ting i verden de enes, - -»

Knut Eidem i Dagbladet:

«Men det er så forbannet norsk alt det vi gjør og tulle — — —. Vi nordmenn tåler kort og godt ikke å se en landsmann ha suksess over et altfor stort tidsrom. Da tar vi husmannsdrakten på og rotter oss sammen mot den ene som er større og annerledes enn oss andre. Vi har nok av eksempler på det fra ulike områder i samfunnet vårt.»

Så sant, så sant, herr Eidem. Svært mange store menn kan vi nordmenn ikke akkurat rose oss av å ha hatt. Men de få som her har forekommet, har vi til gjengjeld forstått å slå omhyggelig over ende. Vi har ferske eksempler — dessverre!

Overskriftens fortsettelse: «— — den at hver storhet skal styrtes og stenes!» avdekker en av våre alvorligste nasjonale svakheter, Og Knut Eider behøver ikke å frykte for ikke å ha dekning for sin uttalelse. Han har selve Henrik Ibsen som garantist.

H. G.

Linjen

Av fhv. sogneprest Knut Geelmuyden

Vel er religionen en personlig sak, for så vidt som den gjelder det intimeste jeg. Men den er ikke derfor en privat sak Hvert av verdenshistoriens biader forteller det. Og så ateismen hører hjemme på det religiøse plan. Og ikke vet jeg om en eneste førende personlighet hos hvem ikke de religiøse forestillinger er hemmeligheten. Det folk og det individ som ser sin levestandard som tilværelsens mål og mening, har ingen linje, ingen livsline. Det er bevisstheten om å tjene i guddommelige hensikter som skaper de store linjer. Og gir styrken til å holde ut om det ser aldri så umulig ut.

For vårt vedkommende blir det stadig forkynt at politikk skulle være kristendom i praksis. I mine øyne er ulykken den at ikke alle praktiserte dette mer rettlinjert.

Det er en av historiens katastrofale misforståelser at det protestantiske Prøyssen og det protestantiske England har vært blodige rivaler. Og dette unaturlige forhold har vært det skandinaviske Nordens ulykkelige skjebne. Det var Quislings kongstanke å få samordnet dette felles livsrom. Etter hvert som europeernes koloniale eventyr går mot sin bedrøvelige slutt, øker også mulighetene for at man omsider blir klok av skade. Og ennå er ikke alle angelsaksere døde. Heller ikke alle prøyssere.

Det er i dag det foregår noe. Krigen var en tilintetgjørende eksplosjon. Den skapte intet. I dag gror det. Det spørres bare hvor lenge Ivan holder seg rolig og lar det gro. Greier han å forføre det romanske Frankrike, så blir det i det minste klare linjer.

Det er en historisk lov at man omskapes ved det man bekjemper. Og at okkupasjonsmaktene i Tyskland i dag ikke taler samme språk som for noen år siden, — at det har lært i hvert fall noe om Tyskland, er ikke til å ta feil av. —

Jeg tenker også på vårt eget forunderlige arbeiderparti. Det er jo sosialistisk, og det er jo blitt så nasjonalt. Nasjonalisme pluss sosialisme skulle bli nasjonalsosialisme. Etter hvert som det kvitter seg med den forhistoriske marxisme, er det ikke så mange alternativer å velge mellom. Det vi fremfor alt sakner i dette parti er en ny etisk linje. Og når vi har sett regjeringens holdning i det kirkelige røre, er det virkelig grunn til å gni seg i øynene. Står Vi overfor arbeiderpartiets avgjørende metamorfose? I så fall har vår kamp ikke vært forgjeves. Det er ikke om å gjøre at vi gjør det. Men at

det blir gjort. Det er nu en gang livets gang og skriftens ord at en sår og en annen høster. Herunder har vår utholdende kamp for å avdekke uhumskheten i landssvikoppgjøret, og vår appell til den kristne samvittighet vært en dynamisk kraft i forvandlingen.

Arbeiderpartiet har overfor kirken opptrådt etter de beste prøyssiske mønstre. Den landsfaderlige filosof på tronen, Fredrik den Store, har sagt det beste som til dags dato er sagt i det som er å si. Hen skrev i et brev til kurfyrstinnen Maria Antonia av Sachsen om teologstridighetene i det sveitsiske Neufchatel, som den gang tilhørte Prøyssen: Det hender så mangt nu om stunder. «Selv en så liten by som Neufchatel er blitt hendelsesrik. Eders kongelige høyhet vil bli forbløffet hvorved. En prest hadde i en preken framsatt den påstand, at i betraktning av Guds barmhjertighet kunne ikke helvetesstraffene vare evig. Den opphøyede synode gjorde anskrik mot så forargelsesvekkende ord og sammensvor seg for å hitføre hans fordrivning på grunn av hans preken. Saken hørte til mitt forretningsområde. Ti, som Eders Kongelige Høyhet vil vite, er jeg paven i dette land. Hør nu hvorledes jeg har besluttet: De prester som forestiller seg Gud som grusom og barbarisk, skal være evig fordømt, slik som de vil det og fortjener det. Men de prester som tenker seg sin Gud vennlig og mild, skal få lov å glede seg i hans barmhjertighets fylde. Striden fortsetter fremdeles, min domsavsigelse har ikke beroliget åndene, og tallet på fordømte teologer er i overvekt.»

Nu venter vi altså på at regjeringen og Stortinget lar

»Bakterie-krigen« i Korea

Som omtalt i dagspressen er der blant de amerikanske fanger som kommunistene måtte frigi i Korea, også en oberst Frank H. Schwable som ble stillet for retten da han kom tilbake til U.S.A. fordi han, etter å være blitt torturert av de røde, hadde undertegnet en erklæring om at amerikanerne hadde brukt bakterier i Koreakrigen.

I retten fortalte Schwable under en 6 timer lang forklaring, om den behandling han hadde vært utsatt for. «Kommunistene la aldri hånd på meg,» sa han, «deres metoder var mere raffinerte enn som så.» I de 14 måneder fangenskapet varte, ble Schwable holdt på eneselle. Trange, våte, veggelusfylte og ufyselig kalde rom. Han fikk ikke lov å sove, hver time kom en vakt som satte et skjærende lys under øyenlokkene på ham inntil han løftet hodet. Han ble tvunget ut av sengen av «en liten gul apekatt», fortalte han (han satt hos kineserne) — det var hans spesielle plageånd. Om dagen ble han tvunget til å sitte rett opp og ned uten å røre seg i den kalde sellen. Han fikk dårlig og lite mat. Der var aldri noe legetilsyn eller noen lettelselser med hensyn til WC, selv under voldsomme anfall av dysenteri. — Etter hvert svant kreftene, og han begynte å bli uklar.

En dag besvimte han under et av de mange forhør. Han skjønnte at han ikke kunne klare det stort lenger, og så en dag brøt han fullstendig sammen. Han oppdaget at han sa «ja» på spørsmål som han i månedsvis hadde benektet på det voldsomste. Stykke for stykke satte kommunistene sammen hans «tilståelser» uten at han var klar over hva som foregikk. «Ordene var mine,» sa han, «men tankene var deres...»

En amerikansk psykiatiker som har gjort «hjernevasking» (brainwashing) til sitt spesialstudium og som ga en uttalelse i retten, hevdet at Schwable måtte ha vært utsatt for noe han kaller «menicide». (Hermed må vel me-

sin teoretiske innstilling til de hallebyske helvetesstraffene følges av landsfaderlig kristen praksis, og opphever de evige helvetesstraffene for de fordømte NS-medlemmer.

Hvem tør dømme?

nes et slags «psykisk mord») — samme teknikk som ble brukt overfor kardinal Mindszenty. Det er et nøye utarbeidet system av psykisk press og forvirrende juridiske påstander fra en despotisk etterforsker som sprøyter inn sine egne tanker i offerets hjerne og legger ham ordene i munnen. Gjennom fysiske

Er Israelmisjonen ansvarlig for Rothenbergs hetz?

Hr. redaktør.

For en tid siden stod å lese om at en amerikansk undersøkelseskommisjon har avlivet skrønen om de tyske gasskamre, og at den som serverte slikt kunne hvem som helst si at de for med hetz-propaganda.

I den senere tid har det reist en jøde her, en hr. Rothenberg, angivelig for Israelmisjonen. — Han har som regel holdt to møter på hvert sted. På første møte var teksten «De tyske fangeleirene og gasskamre», og han sa at «fjendene gikk på løpende bånd inn i kamrene. De som etter 10 min. ikke var død ble skutt. Så ble likene brent og asken samlet opp i sekker og solgt som gjødsel til

pinsler og uopphørlig gjentatt spørsmål og påstander kunne hvem som helst komme til å tilstå forbrytelser de ikke har begått.

I forbindelse med denne saken sa president Eisenhower på en pressekonferanse at det var vanskelig for ham å uttale seg om en slik sak som denne. Offiserer som brøt sammen under kommunistenes tortur bør dog ikke få tilbake sin tidligere rang, men de må heller ikke dømmes for hardt.

bøndene. Møte nr. 2 gikk ut på pengeinnsamling.

*

Ovenstående er utsnitt av et brev vi har mottatt fra Møre og trenger ingen kommentarer.

Men vi retter herved et direkte spørsmål til Israelmisjonen om denne herr Rothenberg er offisiell utsending, samtidig som vi vil vite hva hans oppdrag består i.

Vi retter også en anmodning til våre lesere om å meddele oss hvor og når denne mann optrer.

Takk og ære

Ja, hva skal en ellers si ved en slik anledning som denne? I øyeblikket er avisene over den ganske verden sprengfylde av meldinger om Petrow-affæren nede i Australia og Kokhlov-affæren i Vest-Tyskland. Det er som det svarteste helvede det som blir rullet opp om det hemmelige sovjet-russiske politiske «metoder», og særs hyggelig må det være for de norske eksil-myndigheter og deres etterfølgere her hjemme å tenke på at det er nettop disse sovjet-russerne som de hele tiden har insistert på var Norges gode «allierte». Telegrammer og hederlig omtale fikk de under krigen fra selveste Majestæten og etterpå er det både reist og planlagt minnesteiner av formidable dimensjoner for våre bolde kampfeller i øst. Det har ikke vært måte på fisling!

Det må vel gi en noe flau smak i munnen å bli klar over hvordan vennene i virkelig-

heten er. Selv om det nok en nå vil være dem som misliker det, må det være oss «landssvikere» tillatt å slå oss for vårt bryst med et lettelsens sukk!

Vi kan heldigvis si oss fri for et øyeblikk å ha falt for den fristelse å kære våre venner blant representantene for det bolsjevistiske system. Det «vennskapet» har siden 1933 — og en god stund før det også — framstilt seg som for makabert. Og derfor slipper vi også for den bondeanger som de «gode» i denne stund må finne seg i.

Takk og ære!

H. N. H.

I Praha ble reist et nytt, kjempestort monument av Stalin. En av byens borgere ville ikke protestere mot dette. «Hvorfor motsette seg det?» sa han, «det vil gi oss skygge om sommeren, ly om vinteren og anledning for fuglene å uttrykke sin mening for oss.»

Det mørkner

Bråket omkring U.S.A.s bombeeksperimenter har skjovet i bakgrunnen den ting at alle stater militære ledelse fortsatt har sin hovedoppmerksomhet rettet mot oppsetting av hær, flåte og flyvåpen. Over alt søker man å øke tallet på divisjoner, fly og krigsfartøyer, alt under hensyntagen til de forbedringer i materiell, organisasjon og utdannelse som de seneste krigserfaringer har gjort nødvendige. Det er ingen tegn som tyder på at hær, flåte, flyvåpen vil bli avskaffet og erstattet av A-bomber, H-bomber eller enda verre ødeleggelsesmidler.

Og de militære sakkyndige forklarer oss grunnen til dette. De sier at ingen stat tør starte en bombekrig så lenge motparten kan svare med samme mynt. Bombelagrene holder hverandre i sjakk.

Situasjonen er med andre ord den gode gamle at det er hær, flåte og flyvåpen som teller. Og her er Sovjet overlegen på det europeiske fastland og langt sterkere enn Nato-landene.

I anledning A-paktens 5 års jubileum nu opplyser nemlig New York Herald Tribune at Nato har en forsvarsstyrke på 3,1 million mann, mens Sovjet og dets drabanter har 5,9 millioner. Sovjet har 20 tusen fly, derav 9 tusen jetjagere, mens Nato har 5800 fly, derav 2400 jetjagere. Av feltsterke divisjoner har Nato 48, hvorav 20 står i Vest-Tyskland, — bare en liten klatt i sammenligning med Sovjets masser.

Det er således grunn til å tro at Sovjets pansere og fly ikke vil ha uoverkommelige vanskeligheter med å flytte jernteppet både fort og langt mot vest.

— — — Dette er altså Europa!

Men i Asia er det ikke bedre, idet Kina — altså det røde Kina — nu er i gang med en kjempemessig industrialisering som grunnlag for oppsetting av en militær knyttneve. Det er et folk på 600 millioner som vil frem i solen. Det akter ikke å tigge seg til sin rett. For da får den den aldri. Da er divisjoner og fly bedre argumenter, og derfor drives den militære oppbygging etter en plan som i løpet av 1955 vil skaffe Kina — det røde Kina — ca. 170 divisjoner og 3500 jetdrevne fly.

— — — Dette er situasjonen i Asia!

Og den er skapt av de samme kortsynte statsmenn som knuste Tyskland «for fredens skyld» og skaffet Europa Sovjet på halsen. For militærmakten Kina — det røde Kina — er det logiske resultat av F.N.s tåpelige politikk i Korea.

Da Kina grep inn på nord-koreanernes side, hadde ikke F.N. en eneste brukbar divisjon. Den røde ledelse søkte å erstatte mangelen på utdannelse og mangelen på materiell ved en hensynsløs innsats av mennesker. De kinesiske tap ble det tidobbelte av F.N.s og det røde Kina var på kanten av undergang. Dette skjønnte general MacArthur. Han forlangte offensiv inn i Kina, en offensiv som ville knekket kommunistene og den røde revolusjon. Men «fredsvennene» grep inn og president Truman ga den fremsynte general sparken. Våpenhvilen ga Kina en frist, og den såkalte fred i Korea ga det sikkerhet og trygghet til å møte sterkere rustet neste gang.

Følgene viser seg i Indochina, hvor solen nu går ned over det franske herredømme. Franskmennene har ingen sjanse til å stanse den røde invasjon fra nord. De mangler den faste statsledelse som engang gjorde dem til en stormakt.

Kortsynte Vestens statsmenn har også her gjort spillet lett for de makter som ikke vil oss vel.

***

En ung funksjonær i det tjekiske utenriksdepartement, kjent som en ivrig kommunist, kom med en delegasjon til Paris. Delegasjonen fikk værelser på et av byens beste hoteller. Kommunistfunksjonæren henvende seg straks til resepsjonssjefen og stilte noen spørsmål.

— Unnskyld, kan De si meg når strømmen blir utkoblet?

— Utkoblet? spurte denne forbausset, — nei, strømmen blir aldri utkoblet her.

— Når slår dere av sentralvarmen da? fortsatte kommunisten,

— hvor mange timer har dere den på?

— Selvfølgelig døgnet rundt, svarte resepsjonssjefen indignert.

— En ting til, sa kommunisten, — hvor ofte kan man bruke varmt vann på værelset?

— Selvfølgelig også døgnet rundt, svarte franskmannen.

— Aha, der har vi bevisene på at Frankrike er et typisk reaksjonært kapitalistland, ropte tsjekkeren. — Slik dere har det nå var det også i Tsjekkoslovakia før vi kom til makten, men det fikk vi fort avskaffet.

Tid for selverkjennelse

Av

Håkon Meyer

Annen del

Mitt i nederlaget etter første verdenskrig brøt den russiske revolusjon ut. Den seiret i et land hvor urett og undertrykkelse — likesom revolusjonær idealisme og offervilje — hadde større format og dypere tradisjon enn i Vest-Europa. Mer enn noen begivenhet siden den franske revolusjon syntes den å åpne inngangen til en ny tid. En verden skulle organiseres på grunnlag av internasjonal solidaritet, en rasjonell og uegennyttig ledelse skulle representere de store arbeidende massers felles interesser, avskaffe menneskers utbytting ved mennesker, oppheve undertrykkelsen, erstatte urett med rett. Fred skulde avløse krig, håndens og åndens gjensidige samarbeid skulde sikre fremtiden. Ingen bevegelse har i dete århundre kallt sterkere på offervilje og tro. Og rike krefter strømmet til fra håndens og åndens verden.

I motsetning til andre trosbevegelser i tiden har den russiske revolusjon gått «seirende» ut av striden. Seirende har den nådd et mål motsetning av det som alle russiske revolusjonære kjempet for i hundre år: den materielle og åndelige frigjøringen av det russiske folks latente krefter. I revolusjonens centrum satte Stalin despotiet. Han kjente ingen grense for utryddelsen av humane prinsipper. I revolusjonslandets indre gikk millioner av slavearbeidere tilgrunne i terror og undertrykkelse. I ukjente graver råtnet despotiets ofre, de som engang drømte om å legge grunnen til en ny og bedre verden. Tvunget til løgn, bedrag og selvfornedring dømtes de til døden eller dreptes uten dom. I fredens navn anvendte Stalin deres anklager Vyschinsky som provokatør overfor alle krefter i verden som vilde fred. Ved revolusjonslandets grenser ligger undertrykte satellitstater hvis folk tynges av løgn, terror og utbytting.

Hva har ikke vært ofret på denne molok! — milliarder av offergitte arbeidsdager, enorme mengder av forspilte krefter, av uegennyttig tro, av åndelig og materielt ødelagte liv. Ingen har drept de troendes illusjoner mer effektivt enn revolusjonens despoter.

Likevel strømmer ny ungdom til, uvitende om tidligere generasjoners erfaringer gir den sin idealismes offer i tro på de frihetsidealer som pryder despotiets faner. Ingen har med større resultat kalt på den idealistiske ungdom, og ingen har mer hensynsløst misbrukt den. Ingen har skapt dypere mistillit, mer negativ skepsis, bittere skuffelse og fullkommene illusjonsløshet enn despoten, som misbrukte og omskapte den russiske revolusjon til et vrengebilde av den frigjøring som i et århundre hadde vært de russiske revolusjonæres drøm.

Revolusjonen ble ført frem til seirens nederlag. De fleste av vår tids trosbevegelser har bare ført til nederlag.

Fascismens var en slik nasjonal og sosial reisning som begeistret den italienske ungdommen, førte den til nye kampe, til krig, erobring og keiserrikets opprettelse. — I voldsomt tempo marsjerte en ung generasjon frem, trengte hensynsløst tilside liberalisme, sosialisme, kommunisme og vilde gjenreise romertidens storhetsrike. Et kvart sekel senere er fascismen bare en egenartet episode i Italias historie. Ennå før det nye rike var konsolidert, var det brutt sammen.

Et årti etter fascismen kom nasjonalsosialismen til makten. Dens makttid begrenset seg til 12 år. Den eiet alle den sosiale trosbevegelses sterke og svake sider. Et stort, dyktig og slagent folk reiste seg av krise og nød til samling og regenerasjon og gjenvandt sin dynamiske kraft. Nasjonalsosialismen ga folket ideer, den ga det handlekraft og vilje til å realisere ideene. Ut av arbeidsledighet, selvoppgivelse, nasjonal ydmykelse og politisk maktesløshets elendighet ga den folket en fanatisk selvtilit, en ny indre reisning som skapte dets følelse av uovervinnelighet. Den trampet hensynsløst ned alt som sto i veien og skydde i sin fanatisme intet middel. Den lot atter hensikten hellige alle midler, og denne anvendelse av alle midler ble i andre folks øyne det karakteristiske for dens karakter.

I øst og vest var man redd til å samarbeide med fandan om man kunde tjene på det.

Så kom pakten Stalin—Hitler istand og fem Østersjøfolk fikk dyrt betale den. Men hjertevennskap kunde vende seg til hellig krig mot arvefienden, — slik avløste krigen vennskapspakten sommeren 1941. — Men dette var ikke en tysk eller nazistisk metode, for samme dag som krigen brøt ut allierte Churchill seg demonstrativt med Stalin, og denne svinget på timer fra vennskapet med Hitler til alliansen med Churchill og Roosevelt.

I sin begynnelse var nasjonalsosialismen en nasjonal reisning: Deutschland! I sin utvikling var den en stortysk samling: Das grossdeutsche Reich! I sin konklusjon var den en europeisk samlingsbevegelse med Tyskland som kjerne: Das neue Europa! Nasjonalsosialismen gikk tilgrunne på sin selvovervurdering, på terrormetoder som motstanderne fanatisk bekjempet i moralens og menneskelighetens navn og på motstandernes anvendelse i moralens og menneskelighetens navn av like inhumane terrormetoder i kampen mot det tyske folk.

Også nasjonalsosialismen ble en historisk episode, kort, voldsom og enormt opplysende med hensyn til den menneskelige natur. Den krevet av sin nasjonale ungdom tro, aksjon, fanatisme, inhumanisme. Og den vakte det samme hos motstanderne: tro, reaksjon, fanatisme og inhumanisme.

Også under annen verdenskrig var ungdommen grepet av tro. Dens offervilje var stor. Tysk ungdom trodde på nasjonal gjenreisning, tysk samling og europeisk nyordning. Vestens ungdom trodde seg å føre et moralsk korstog for menneskenes befrielse rent i sin almindelighet, for deres rett til å leve i fred og trygghet med full selvbestemmelsesrett hver i sitt land. Derfor var det nødvendig å knuse trollet: Hitlers Tyskland. Det lyktes til fullkommenhet. Da reiste der seg hinner det døde trollet et annet, gammelt og større troll,

og i dets skygge fantes hverken fred, trygghet, selvbestemmelsesrett eller annen rett. Atter så virkeligheten annerledes ut enn drømmen. Man må vel forutsette at også den russiske ungdom hadde en tro som ga seg uttrykk i dens fanatiske kampinnsats. Hva den trodde på, drømte om og døde for, det vet vi ikke.

*

Men all denne innsats og all denne tro har ført oss fra nederlag til nederlag og Europa fra svekkelse til svekkelse. Ideer, oppfatninger og trossetninger har gått i støpsleaven uavlatelig. Det er ikke lett å forstå hva europeisk ungdom tror på i årene etter annen verdenskrig. Den russiske seier på Europas bekostning og de skamløse indre terroroppgjør i landene synes ikke å ha gitt den annet enn skepsis som resultat på den største krigsinnsats i menneskehetens historie. Lettere er det å forstå om den er desillusjonert. Den trusel som faren fra Øst har vært i disse år har skapt den oppfatning at bare europeisk enhet, felles europeisk forsvar og reelt samarbeide på enhetlig grunn kan redde den europeiske verden. Men erkjennelse er ett. Evne og vilje noe annet. Og tror Europas ungdom på Europas enhet? På Europas regenerasjon? Hvem gir den en slik tro? — I alle fall ikke de europeiske statsmenn. —

Men hva tror da ungdommen på?

På liberalismen? — som har bestått gjennom alle brytninger, fordi den er noe mer enn et politisk program, et nasjonalt eller sosialt program? Men kan noen lenger definere økonomisk liberalisme? — partier som noen steder kjemper for økonomisk frihet i gammel-liberal forstand og andre steder tar ledelsen på veien til den mest vidtgående økonomiske restriksjonspolitik Vest-Europa kjenner. Eller politisk liberalisme? — når de liberale partier i Frankrike og Italia gjenomfører illiberale valglover i partiegoismens tjeneste og for å skape «stabilitet» på demokratiets bekostning. Respekt for mennesket? Her hadde liberalismen en prøve-

sten i en tid da respekten for mennesket ofte sank til nullpunktet eller under dette. Men liberalismens representanter har i disse år — ganske som de liberale sosialdemokrater — vist seg rikelig smittet av illiberalismens inhumane ånd. Lovløshetens lovstiftelse, rettsløshetens rettsordning, dødsdommer og ekskursjoner har ikke bare hatt de liberales støtte, men liberaler har endog vært drivende krefter.

Som trosobjekt for ungdommen kan denne oppløste liberalismen neppe ha stor tilterkningskraft.

Men Sosialdemokratiet har bestått! og består. Og idag er det neppe mange som bestriker at det sosiale demokrati, den utjevning av klassemotsetningene som er et resultat av arbeiderbevegelsens strid gjennom årtier og på mangfoldige områder, hører til de store vinninger i vår tid. Men hva er idag Sosialdemokratiet?

Hvem skulde i disse småborgerskapets nasjonale partier kunne gjenkjenne den mektige internasjonale reisning som ennå for en menneskealder siden ga de arbeidende masser deres ideinnehold, deres tro på en kommende makt og på sosialistiske samfunnsidealer? De undertrykte, utbyttede og rettsløse reiste en dynamisk bevegelse som sprenget vei mot lyset. Jo mer den vant, og jo nærmere virkeligheten den kom, desto mer sank den mektige floden tilbake i sitt leie. Proletariatets dynamiske kraft ebbet ut i småborgerskapets nyttepolitikk. Som alt annet var sosialdemokratiet underkastet en historisk utviklings lov og under den skiftet det karakter. Nettopp de posisjoner som sosialdemokratiet vandt frem til, fremtvang karakterforandringen.

I vår tid finnes vel ingen sosial og politisk bevegelse som i samme utstrekning som sosialdemokratiet har måttet søpe den kål det spyttet i. Kongedømmet. Kirken. Nasjonalismen. Militarismen. For et sosialdemokrati som i en lang overgang var så radikalt som det norske, må denne utvikling forekomme nesten grotesk. — Men den er i høyeste grad menneskelig og den

Krigsrett og fredsrett

Høyesterettsadvokat Leif S. Rohde har nu 2 ganger talt i kringkastingen og bl. a. meddelt at han og 6 andre Osloadvokater meldte seg og ble antatt som medlemmer (forsvarere) i tyske krigsretter her i Norge under okkupasjonen. Selv etter norsk etterkrigsjus måtte vel dette være bistand til fienden i langt høyere grad enn f. eks. passivt medlemskap — og følgende landsforrederi.

De høye herrer og etterpå «gode» nordmenn bidro jo til å gi disse retter et skinn av mer lovlighet enn de ellers ville ha fått i folks omdømme — mer lovlig enn de retter som i etterkrigstiden dømte etter landssvikanordningen, og hvor tiltalte aldri fikk godtatt parti- eller meningsfeller som forsvarer.

Som et skoleeksempel på disse retters sammensetning nevnes:

Statsadvokaten her i fylket i de første etterkrigsår er, av navngitt person i offentlig avis, beskyldt for underslag av bomidler uten at det vites at han har tatt til motmele.

Sorenskriveren som dømte i de fleste saker, var flere år under okkupasjonen politimajor.

Erstatningsdirektoratets representant startet sammen med 2 andre personer den 8/10 1942 (under unntagelsestilstanden) et anleggsselskap som utelukkende bygget for tyskerne i resten av okkupasjonstiden.

Politifullmektigen drev også — sammen med 2 andre personer — et større stenbrudd for okkupanten. Men

Jeg tillater meg å takke Kringkastingen for, at den får frem veltalende folk og med emne som har interesse.

Nu har høyesterettsadvokat Rohde hatt to meget interessante foredrag med emne fra okkupasjonstiden. Men jeg som bor her oppe i Telemark, har kanskje ikke forutsetningen av de omtalte var N.S. og derfor ikke landsvikere.

Det er til ære for den juridiske stand at det i alt vesentlig bare var denslags jurister som tok slike stillinger.

Kan det ikke være grunn til å reflektere over om de norske etterkrigsdomstoler sto på et høyere rettslig nivå enn de hvor hr. Rode og hans kompisser deltok?

Gammel ordfører.

Pilatus-vask

ger for å bedømme verdien av det som kommer fra så høyt et hold. Men jeg vil få lov til å spørre:

Hvem var det som vill-ledet disse unge menn, så okkupasjonsmakten måtte gripe inn for å stanse lovovertrædelsen.

Ikke bedre enn jeg husker så heter det i den internasjonale lov:

— Hvis et land blir okkupert, så må det okkuperte folk ikke foreta seg noe som kan støte okkupasjonsmakten, for derved setter en sine medmeneskers liv i fare.

Ble denne paragraf fulgt av dem som hadde påtatt seg ansvaret for det norske folk?

Nei, De vet bedre herr høyesterettsadvokat.

Vill-ledelsen kom direkte fra det hold som var ansvarlig for fred og orden, og da nytter det lite med Pilatus-vask 10-12 år etter.

Det var uhyggelig å høre om fengselsvandringen før dommen ble fullbyrdet for disse stakkars vill-ledede unge menn.

H.

Skrivemaskiner

«OPTIMA»

Portable m. koffert. 1 års garanti, kr. 515.— netto. Tysk toppkvalitet. Avbetaling innrømmes SVERRE JACOBSEN Ilseng.

uttrykker at utviklingens egen indre lovmessighet og de primitive menneskelige instinkter var uendelig meget sterkere enn de ideer, som savnet røtter i virkelighetens jord.

Etter annen verdenskrig har «planøkonomi» vært sosialdemokratiets parole. Under den har de gjennomført en restriksjonsøkonomi som styrker byråkratiet og de økonomiske organisasjonene på det parlamentariske demokratis bekostning. Den var et forsøk på å finne et alternativ mellom fri kapitalisme og stalinistisk statskapitalisme. Hensynet til de store økonomiske organisasjoners frihet hindret den fulle økonomiske kontroll og de internasjonale økonomiske kreftene viste seg langt sterkere enn planøkonomiens restriksjoner. Den restriktive planøkonomi ble tvunget tilbake og ordet planøkonomi er ved å forsvinne fra debatten. Men sosiale alternativer henger ikke på trær og erkjennelse av nederlag og tilbaketog er ikke menneskets sterkeste side.

Ikke desto mindre burde vel sosialdemokratiet ved en historisk og idemessig betraktning av seg selv kunne ergrad enn noen annen bevegelse i tiden har vært tvunget til å gå gjennom skuffelsernes, de brutte illusjoners dal og har vært tvunget til et uttall av skritt, som stred mot dets egen opprinnelige natur. Ungdom strømmer til sosi-

aldemokratiet! Men neppe av tro. Arbeiderungdom kommer av tradisjon, — klasse- og familie-tradisjon. Dessuten: Sosialdemokratiet er sterkt og vil ennå lenge være det. En nøktern ungdom ser hvor innflytelsen og de sosiale chansene ligger. Der har den noe å søke. Men tro, offervilje, fanatisme, idealistisk innsats, — det hørte hjemme i sosialdemokratiets økonomisk og maktmessig fattige fortid, dengang bevegelsen ennå var en dynamisk kraft i samfunnet. Ti uansett hvilket ideinnhold en bevegelse byr den unge generasjon, så vil det alltid være den sprengende dynamiske kraften som vekker ungdommens tro. Slik kraft, båret av en dyp moralsk patos, hadde de som gikk i brodden for et fattig, utbyttert og rettsløst, men opprørske proletariat. Et materielt tilfreds småborgerskap, hvis parti og fagorganisasjon i mange år har sittet ved makten og som regjeres av vellønnede embedsmenn og funksjonærer, kan ikke eie den kraften.

Men slik har alle som har levet i dette århundres Europa kommet i støpesleven. Alle har trodd på ideer og illusjoner, alle har lidd nederlag og har måttet høste inn sine bitre erfaringer og skuffelser. Europa etter den annen verdenskrig har ingen likhet med det som de siste fem årtiers europeere drømte om å skape. Millioner har ikke lenger

noen tro på en bedre morgendag eller på menneskenes evne til å skape en bedre verden. De vil ikke tro mot bedre viten, tro i strid med sin erfaring.

Men har alle disse bitre erfaringer, all denne bitre virkelighet, alle nederlag og oppgivelse av trossetninger fått oss til å bli varsommere i vår dom over menneskene?

Dypest i vår tro satt troen på mennesket selv, dets evne til å erkjenne godt og ondt, dets evne til å virkeliggjøre det gode i samfunnslivet. — Blind måtte den være som ikke ser at der i dette Europa er utrettet et veldig arbeid til fordel for en sosial utjevning som er kommet det store flertall av menneskene til gode. Og ikke desto mindre hersker urett, og den ene guppens hensynsløse moralske dom og forfølgelse av den annen gruppe primitive hevn og hatinstinkter gjennomsyrrer ennå lov og rett.

Indre splid og forfølgelse, mellom folkene, innen folkene, terror og masseflukt, flukt bort fra Europa, hvor en dyp sosial utrygghet gir seg uttrykk i konstante krisetilstander, i manglende indre stabilitet, i manglende trygg tro på fremtidens muligheter.

Så mange og store, uoverkommelig store oppgaver venter på en løsning, — løsninger som kunne bidra til en ny indre styrke. Til disse oppga-

ver hører også den, som myndigheter, presse, kirke måtte samarbeide om og som kunne få en dyp psykisk innflytelse på folkene: Endelig å bli ferdig med de indre oppgjør etter annen verdenskrig, få satt en sluttstrek under de infame forfølgelser, de meningsløse moralske dommene over andre, stemplingen av hele grupper av mennesker, som ennå lider under forfølgelsen eller arbeider seg tungt opp fra den pariatilstand de støttes ut i. Det Europa vi lever i og de resultater vi har sett av de store sosiale bevegelser i årtier, berettiger hverken den enkelte eller de store grupper til slik dom over andre. Den er ikke uttrykk for rett og selverkjennelse, ti hva vi har opplevd og hva vi har sett som resultat, berettiger ingen til på slikt sett å dømme andre.

Erkjennelsen av det uberettigede i meget av etterkrigstidens forfølgelse går stadig dypere — men bare i de lag som våkent og intellektuelt følger med i utviklingen på et felt, som det store flertall står fullstendig likegyldig overfor. Denne erkjennelse når ikke frem til å bli av virkelig betydning for ny fellesskapsfølelse. Ganske andre virkemidler må anvendes for å gjøre massen oppmerksom på at man streber etter menneskelig fellesskap, ikke etter mer forfølgelse.

Det vesentligste skritt var en fullstendig og effektiv løs-

latelse av alle der i Vest-Europa er dømt som krigsforbrytere, landsforredere, landssvikere etc. Effektiv i den forstand at deres dommer ble opphevet, at alle følger av deres dommer ble opphevet, ikke en løslatelse av krigsfanger i andre land, men en løslatelse hvor det egne lands myndigheter endelig så løslatelsen av egne fanger som det nærmeste, — ti ofte har f. eks. tyskerne krevet løslatelse av krigsfanger i Frankrike, for delvis å ville stilte dem for tysk domstol når de ble løslatt. Dette skritt, klart understøttet av myndigheter, av presse og kirke i den hensikt å overvinne fortidsstrid og klart motivert med hvor lite vi har å dømme hverandre for og hvor lite Europa av i dag; dog er det vi alle har drømt om å skape og hvor meget det krever indre fellesskap for sin framtidens skyld, skulle samtidig understreke dette Europas ulikhet med den østverden, hvis forfølgelsesånd og forfølgelsesmetoder vi så alment fordømmer, uten å ha kraft til å feie for egen dør.

Alle som har kjempet vet, at der skal mot til et tilbaketog. For dem som vant den store phyrus-seier etter annen verdenskrig, kunne dette tilbaketog bli en virkelig seier enn den man feiret våren 1945.

Håkon Meyer.

Quisling og Støren hindret henrettelsen av 10000 nordmenn

(Forts. fra side 1.)

I det følgende siterer vi dr. Scharffenbergs artikkel:

HITLER LOT QUISLING VENTE

Quisling og Støren reiste i annen halvdel av januar 1945 med fly til Berlin, ledsaget av den tyske politisjef Fehlis. Kort etter kom Terboven selv til Berlin og fikk straks etter adgang til Hitler, mens det varte to eller tre dager til Quisling ble mottatt.

Det har ikke vært mulig å fastslå datoen for Quislings ankomst, mine hjemmelmenn tror at det må ha vært tirsdag 31. januar.

Sikre holdepunkter er at Hitler — i følge det stenografiske referat i «Hitlers direct's his war» — 27. januar klaget over at han skulle ha et møte med Quisling for å «hypnotisere ham».

28. januar ble det offentliggjort en offisiell meddelelse om den «tillitsfulle og hjertelige samtale mellom Hitler og Quisling. I nærvær av Ribbentrop, Lammers, Bormann og Terboven og på norsk side Støren.

Etter Størens fremstilling synes det å ha vært et par forutgående korte møter og et avskjeds-møte. Det norske program kom overhodet ikke under realitetsbehandling, det som virkelig hendte, skildres således:

Quisling bodde i Gästehaus des Reiches. I ventetiden, mens Terboven bearbejdet Hitler, søkte Quisling, Støren og deres to med-

arbeidere støtte hos Rosenberg, som erklærte seg selv «kaltgestelt» og maktløs, samt Goebbels, Berger (Himmlers stedfortreder) og andre størrelser. De utarbeidet også et mere beskjedent subsidært program med krav om opphør av gisselskyting og standretter, opphør av deportasjon, hjemsendelse av studentene m. m. Det lyktes å hindre påtenkte nye rekvisisjoner i Norge.

Størst interesse har Størens skildring av en bankett Lammers holdt i Gästehaus til ære for Quisling. En rekke ministre og høyere embetsmenn var til stede, bl. a. den nye øverstkommanderende i Norge, general Boehme.

TI TUSEN NORDMENN SKULLE SKYTES

«Da vi satt og drakk kaffe i salongen etter middagen, kom plutselig Terboven til syne sammen med sin representant i Berlin, Wittler. Terboven meddelte høytidelig at der hadde funnet sted et attentat på Nordlandsbanen, hvor et tog med tyske militære var ødelagt. Han kom direkte fra et møte med Hitler, sa han, og han framla et dokument som var utferdiget sammen med Hitler (eller forfattet av Hitler). Dette dokumentet ventet på Quislings underskrift. Terbovens underskrift forelå alt, og Quisling skulle underskrive som Norges statsminister.

Quisling fikk dokumentet og

penn ble gitt ham til underskrift. Jeg iakttok nøyaktig Quislings ansiktsuttrykk under gjennomlesningen. Hans uttrykk ble meget markert og han ble meget blek, noe som tydet på at han var uhyre opprørt. I stedet for straks å undertegne, som Terboven forsøkte å få ham til, overleverte Quisling dokumentet til meg. Han ba meg lese det nøyaktig igjennom og si hva jeg mente om det. Situasjonen var ganske dramatisk, idet samtlige forstod at det var et viktig dokument uten at det foreløbig var kjent av andre enn Quisling og Terboven. Jeg leste dokumentet igjennom langsomt. Det var avfattet som en resolusjon, idet Hitler deri hadde gitt Terboven som Reichskommissar og Quisling som Norges ministerpresident tillatelse til å forandre sin politikk overfor den norske befolkning og nu gå frem med den nødvendige hardhet for å knekke sabotasjelysten i Norge. Der var i den anledning blitt godtatt det forslag som var framkommet fra R.K. Terboven og ministerpresident Quisling om at der straks, på grunn av den nettopp stedfunne sabotasje på Nordlandsbanen, hvorunder mange tyske soldater hadde mistet livet, skulle foretas gisselskyting. Det ble nevnt et antall på 10 000 — ti tusen. Dokumentutkastet foreligger.

«Da jeg var ferdig med gjennomlesningen, bad Quisling meg igjen om å si min me-

ning. Jeg sa det første som falt meg inn: «Før man undertegner et sådant dokument, bør noen tenke seg godt om og sove på tanken.» Jeg ble straks avbrutt av Terboven, som sa at der Führer ventet på å få det underskrevne dokument. Gisselskytingen skulle begynne samme natt, uten at der var felt noen dom, og kun en anklage var heretter nok for å få et menneske skutt. Den samme scene som utallige ganger tidligere utspant seg. Quisling inntok sin stilling som Sfinx og jeg måtte føre ordet. Terboven, som ikke alltid var rolig når han diskuterte, var i den senere diskusjon meget ubehersket og fremholdt sterkt at det var forbundet med fare for vedkommende ikke å adlyde der Führers ordre. Og dette var å betrakte som en ordre. A underskrive.

Min replikk til dette gjengir jeg ordrett: «På denne måte tvunget til øyeblikkelig å si min mening uten å få tid til å studere dokumentet nærmere, må jeg si at såvidt jeg kan se kan ingen norsk ministerpresident underskrive et sådant dokument. En norsk ministerpresidents oppgave er å ivareta norske medborgers interesser, ikke å medvirke til å forøde norske borgers liv. Såvidt jeg vet har alltid ministerpresident Quisling vært en sterk motstander av den tidligere tyske gisselskyting i Norge. Vi er nu her i Berlin for å forhandle oss frem til at den tyske siviladministrasjon, inklusive

Dem, hr. Reichskommissar, forsvinner fra Norge og ikke bare for å underskrive dette hårreisende dokument som samtidig slår ben under vårt forhandlingsgrunnlag.» Jeg så at Quisling umerkelig ga meg et bifallende nikk. Terboven eksploderte fullstendig og skrek at jeg alltid hadde ødelagt det gode og tillitsfulle samarbeide mellom der Führer, Tyskland, Terboven og Quisling, og at der Führer var oppmerksom på dette, samt at han (der Führer) straks skulle bli gjort oppmerksom på at jeg motarbeidet hans ordre. Quisling sa nu sin første bemerkning. Ordrett gjengitt: «Sendemann Støren har uttalt hva jeg og hele min regjering mener, og hr. Reichskommissar, De kan betrakte hr. Størens uttalelse som kommende fra meg som ministerpresident.» Etter denne replikk fra Quislings side forlot straks Terboven stedet med en slengbemerkning om at vi nu skulle se hva som ville hende. Typisk var det at ikke en av de andre tilstedeværende tyskere, bl. a. Kaltenbrunner, hadde ytret et ord. Som rimelig var ble selskapet umiddelbart hevet og jeg gikk med Quisling til hans private salong for å diskutere saken.

HIMMLER MOT TERBOVEN

For å stoppe Terbovens aksjon satte de seg i forbindelse med Goebbels og gjorde ham oppmerksom på hvilken redselspropaganda dette ville bli mot tyskerne. Kl. 2 om natten fikk de sendt beskjed til Himmler.

Både Goebbels og Himmler lo-

JOAO DAS REGRAS

En «ny» rett

Autorisert oversettelse for Folk og Land

15

VII

PARSEMESSIG JUSTIS

President Lawrences imøte-gåelse av denne formelle protest mot Domstolens juridiske kompetanse svarte helt til den i sannhet latterlige anmasselse at dommerne i egenskap av «dommere i egen sak» var ubestridelig ufeilbare. Vi skal her ordrett gjengi Lawrences svar:

«For så vidt erklæringen mener å kunne bestride Domstolens kompetanse, står den i strid med anordningens art. 3 og vil ikke bli godtatt. Med hensyn til de øvrige anførsler i den vedrørende de tiltalte, vil de senere bli tatt under overveielse. Jeg befaler derfor at de anklagede, i overensstemmelse med anordningens art. 24, besvarer spørsmålet om de erkjenner seg «skyldige» eller «ikke-skyldige.»

(«Daily Telegraph» 20. 11. 1945).

Hvis det ikke dreide seg om så alvorlige ting, kunne man som nøytral jurist ha lyst til å gapskratte av en slik skamløshet og arrogant naivitet hos medlemmene av denne «seierherrenes club». De etablerer sin egen domsmyndighet i en forordning, og overbeviser seg deretter selv om at forordningen av alle bør anerkjennes som hellig lov.

Det står igjen å opplyse at Goering gjorde et forsøk på å overrekke en erklæring, men at han ble hindret i dette av Lawrence.

Den kjensgjerning at alle de tiltalte bestred Domstolens kompetanse er av stor betydning for fremtiden, selv om dette ikke kunne forhindre hevndommer og mord.

Helt fra prosessens begynnelse benektet de anklagede alle punkter i tiltalen for de

forbrytelser som var tillagt dem. Ved siden herav erklærte flere av de tiltalte, blant dem Goering, Raeder, Ribbentrop, Kaltenbrunner tillikemed von Papen og Schacht ved utallige anledninger at de fremkom med sine forklaringer utelukkende av hensyn til den historiske sannhet og det tyske folk! Med jernhard utholdenhet benektet Rudolf Hess, fra prosessens begynnelse til avsigselsen av dommen. Domstolens rettslige kompetanse ved hårdnakket å avslå å svare på et eneste spørsmål, med unntagelse av en kort skriftlig redegjørelse for sin fredsmisjon til England. Selv under opplesningen av domspremissene nektet Hess å anbringe øretelefonen «for på denne måten å demonstrere at han, som alltid, ikke anerkjente Domstolens kompetanse».

(«Manchester Guardian», 2. 10. 46 og «Daily Telegraph» 1. 10. 46).

Hess mottok sin dom på følgende måte:

«Hess lot blikket gli arrogant over Domstolens medlemmer og derpå henover gal-

leriet. Med et kynisk og foraktelig smil fjernet han med en irritert mine hodetelefonen og puffet med hele sin kraft den vaktssoldat til side som forsøkte å anbringe telefonen på hodet hans».

(«Daily Telegraph» 2. 10. 46).

Akkurat som Hess nektet innenriksminister, dr. Frick (fra 1920 Hitlers tilhenger), bestandig å ta ordet eller å avgi forklaring i egen sak. — Også han lot på denne utvetydige måte forstå at han i Hevtribunalet hverken anerkjente dets uavhengighet eller vilje til rettfærdighet, og han understreket denne holdning med de siste ord som kom fra hans munn:

— Leve det evige Tyskland!

VII

PROPAGANDATRICKS

Den løgnaktige påstand om godkjennelse av Det internasjonale / Militærtribunalets domsmyndighet er et altfor enfoldig propaganda-trick til å vinne tiltro. Selv om alle de anklagede hadde forholdt seg tause, selv om de hadde nek-

tet å uttale seg i retten, er det ganske klart at den samme sort journalister ville ha påstått at de anklagede i sin forlegne taushet hadde innrømmet sin skyld ved ikke å kunne gi noe svar på beskyldningen for de «horrible forbrytelser»...

Som bekjent var det også forbudt de offisielle fotografer ved Domstolen å ta bilder av de tiltalte under opplesningen av dommen. Dette forbud ble på behørig måte rost av den internasjonale presse som et karakteristisk tegn på «Domstolens verdige og anstendige holdning». Uheldigvis var den før omtalte Rebecca West litt for åpenmunnet, slik at hun kom til å betro oss de virkelige motiver for denne beslutning:

«Det er et punkt som vil anerkjennes av enhver kunstner (!!), likegyldig i hva slags rolle han har tatt del i denne prosess som øyenvitne. Disse tiltalte ville under domsavsigelsen ha oppført seg på en særlig måte, hvis de hadde kjent til at de ville bli fotografert. Sannsynligvis ville de ha blåst seg opp til helter med blikket

vet straks å gjøre forestillinger hos Hitler for å hindre at planen ble satt ut i livet.

Neste morgen kl. 7 fikk de beskjed om at Terboven hadde forlatt Berlin kl. 4.30 «i unåde», og at ingen gisselskytning skulle foretas.

Hitler som var blitt roligere etter sitt første utbrudd, sa ved avskjeden ordrett:

«Jeg er meget velvillig interessert i Deres forslag, hr. Quisling, som vi skal underskrive så snart krigen er avsluttet. Særlig interesserer meg sterkt Deres utarbeidelse av statutter til en Europapakt. Jeg vil be den kjære Gud om tilgivelse for de våpen jeg i krigens siste fire (4) dager vil sette inn. Det er beklagelig at folk ennå ikke forstår at det er den endelige kamp mellom Øst og Vest som er begynt.

Det var Hitlers siste ord til dem.

Til de to unge nordmenn sa Quisling at nu hadde også Hitler brutt sine løfter til ham.

På tilbakeveien besøkte Quisling i København dr. Best, som har forklart for Sverre Hartmann at Quisling hadde vært nedstemt over møtet med Hitler og hadde utviklet sin plan om at de tyske tropper etter Tysklands sammenbrudd kunne bli i Norge som en norsk hær under ham.

Som tidligere generalstabsoffiser burde Quisling allerede lenge før ha innsett at Tyskland hadde tapt krigen, derfor burde han ikke ha funnet det i sitt fedrelands interesse fremdeles å knytte Norge til det stor-tyske rike.

rettet mot fremtidens tyske folk!»

(«Daily Telegraph», 2. 10. 46, pag. 4).

Den gode Rebecca tar feil! Hun forvekslet førerne for det tyske folk med filmstjerner av hennes egen rase, typen Hollywood, slike som Eric «von» Stroheim, som idag spiller «krigsheltroller» i antityske propaganda-filmer! Disse Tysklands tidligere førere opptrådte — selv uten å bli fotografert — i prøvelsens time på en så modig og verdig måte at selv Hevn-tribunalets psevdodommere ikke kunne legge skjul på sin beundring.

«Da Lord Justice Lawrence, president or Det Internasjonale Militær-tribunal, og hans assistent, Sir Norman Birkett, ankom med fly fra Nürnberg, roste begge i høye toner den verdige holdning til de 21 anklagede under domsavsigelsen. Norman uttalte: — Deres opptreden i retten var et mønster på verdighet og gjorde et sterkt inntrykk.»

(Reuter, 2. 10. 46).

(Forts. neste nr.)

60 år

Gårdbruker Aksel Berger, Trøgstad, fylte 60 år den 25. april.

Han er født på gården Jørgentvedt i Trøgstad og overtok farsgården i 1917 etter at han hadde fått sin jordbruksutdannelse ved Østfold fylkes landbruksskole på Kalnes. Han kom tidlig med i bygdas styre og stell og i bondeorganisasjonen hvor han som ganske ung stod som formann i hjembygdas bondelag og senere kretssekretær i mange år. Han var også en tid formann i styret for Eidsberg krets av Norges Bondelag. Fra 1932 og utover var han Østfold fylkes representant i landsstyret og var en tid medlem av finansutvalget.

I Trøgstad var han medlem av herredstyret fra 1922 til 1942, fra 1928 var han også ordfører. Aksel Berger har nedlagt mye godt arbeid for hjembygda og i bondeorganisasjonen. Han går inn for oppgavene med sjelden iver og arbeidskraft såvel i offentlig som i privat virke.

Berger har også hatt mange fylkeskommunale oppgaver, bl. a. vært formann i overstyret på Kalnes i mange år, vært formann i tilsynskomiteen for Østfoldbanen m. v. Som medlem av Østfold fylkesting var han i lang tid landbrukskomiteens formann og medvirket ved løsningen av en rekke betydningsfulle saker.

Som formann i «Norsk Jord» har han nedlagt et solid grunnleggende arbeid og med sin arbeidsiver og klare standpunkttaggen vil foreningen under hans ledelse etter hvert vokse seg stor og sterk.

Et kikk i speilet, takk!

I en kronikk i Morgenposten 6. ds. skriver magister Bjørn Bjørndahl bl. a.:

«Det er interessant å legge merke til at i alle debatter om ideologiske spørsmål, om læresetninger og doktriner, det samme enten disse hører hjemme på det politiske eller religiøse plan, at de annerledes tenkende blir beskyldt for å ha andre meninger og hensikter enn de i virkeligheten har. Det gjelder å gjøre motstanderen så avskrekkende som mulig for å knytte sine tilhengere fastere sammen, og for å skremme de vaklende over til seg. En er redd for å akseptere noen av motstandernes synsmåter, selv om de kan være aldri så fornuftige og riktige. Årsaken til dette kan både være personlig prestisje og frykt for at de kan virke nedbrytende på ens eget system.»

Ja, sant å si har vi gamle NS-medlemmer fått adskillig føling med det psykiske fenomen som her er omhandlet. Ikke én av tusen — for ikke å si av ti-tusen — her i Norge utenom vår krets har noe som helst begrep om den ideologi som NS-bevegelsen bygget på. Men ikke desto mindre er dommen nettopp over denne ideologien så å si samstemmig innen de lag som har valgt å representere den norske «massetoskaskapen». Med andre ord: det går ennå i dag massevis av folk omkring og fordømmer med all mulig tyngde, ting som de ikke har det bitterste kjennskap til.

Spør Dem for, ærede leser! Spør «mannen i gata» hva NS-bevegelsen gikk ut på. Jeg tør garantere Dem for at De kommer til å møte en kompakt mur av uvitenhet. En del utenat lært hetz-program kan nok folk lire av seg. Men realiteter? Nei og atter nei! Der stopper det opp! Lodden uvitenhet over det hele.

Ta et kikk i speilet, landsmenn! Det er ikke nok å fordømme. En skal helst vite både hva og hvorfor.

H. G.

Direktøren ved det største fengslet i Praha, Pankrac, sammenkalte alle vokterne en dag og fortalte dem at neste dag ville president Zapotocky komme til fengslet. En mann som sto bakerst repliserte: — Endelig. Det er det jeg alltid har sagt. Til slutt ville han også havne her.

Eventyret om Solbris

300 sider — Rikt illustrert
Kr. 13.— innb.
Portofritt ved forskudd

Et lite restopplag selges nå ut. Hvis De ennå ikke har den må De benytte anledningen.

Restopplaget selges av
Sverre Jacobsen
I l s e n g

Ribbentrop ga ordre om ikke å bringe Kongens og Kronprinsens liv i fare

Litt om senn får en vite sannheten om det som skjedd under krigen og okkupasjonen av Norge. Vi har lest om hvordan tyskerne i april-dagene 1940 forsøkte å drepe Kongen. Vi har også sett på bilder og film Kongen søke dekning for tyske bombefly. Dette har vært ansett som en av tyskernes første og verste ugjerninger.

Det kom derfor meget overraskende på oss at granskeren av krigshendingene i Norge, Sverre Hartmann, i Dagbladet for 29. april offentliggjør i faksimil en ordre fra utenriksminister Ribbentrop datert 15. april 1940 til den tyske gesant i Norge, hvori det bl. a. heter at Kongens og Kronprinsens liv ikke måtte bringes i fare.

Ribbentrop ville nok gjerne få hindret at Kongen skulle danne en regjering nord i

landet og på den måte bringe vansker for tyskernes planer. Men det sies uttrykkelig at Kongens og Kronprinsens liv ikke måtte utsettes for fare.

Nå da tyskerne skal være med i det europeiske forsvar og derved bli våre våpenbrødre, er det i alles interesse å rydde av veien de krigspropagandaløgnere som kanskje en gang i kampens hete var nødvendige til oppstramning av kamplysten, men som i dag bare hindrer det gode forhold som vår utenriksrepresentasjon med Hallvard Lange i spissen strever med å få i stand.

Leo.

Bondesønn,

39 år, søker på denne måte bekjentskap med en snill jente. Gjerne en tidligere N.S. Formål ekteskap.

Bill. mrk. «Bondesønn».

U R

I vekkérur, stueur og kaminur fører jeg det beste som kan oppdrives, nemlig

— **Junghans**
VEKKERUR
fra kr. 19.— til kr. 32.—

REISEVEKKER
i skinnetui til kr. 54.—

KAMINUR (bordur)
fra kr. 179.— til kr. 331.—

STUEUR
fra kr. 182.— til kr. 280.—

ARMBÅNDSUR
kommer ennå meget uregelmessig, men jeg fører alle de kjente merker — Omega, Tissot, Longines, Cyma, Certina, Revue etc. Skriv til meg og oppgi prisklasse De ønsker i ur, og jeg skal ta ut ett som De skal bli tilfreds med. Dette er en tillidssak men lesere av denne avisen kan være sikker på reell behandling.

R. Gjessing
Urmaker
DRAMMEN

FOR SOMMEREN

Kan noen skaffe meg møblert sommerbolig for ca. 4 måneder fra slutten av mai? To enslige.

Konrad Sundlo,
adr. Matrand.

Kroner 5 000.00

ønskes lånt. Sikker tilbakebetaling i avdrag med renter, av mann i fast stilling (tidl. frontkj.)

Bill. mrk. «Referanser.»

Fhv. politimann

søker rum i Oslo el. n. omegn. Enslig, fast arbeide. Alt har interesse. Billett mrk. «Sikker betaler» eller telf. 37 76 96.

Trygve Engen:

Jeg er ingen landssviker

Krøniken om førkrigstidens, krigstidens og etterkrigstidens

hendinger, slik vi så dem.

Eget forlag, Straumholmen

Pris kr. 11.— til Forb. giro 15028

Kompaniskap

.. Skilt- og reklame-mann med årslang praksis, godt innarbeidet, og med gode ideer for fortjeneste, søker samarbeide med eldre, eller yngre nevenyttig mann, som kan skaffe leilighet og lite verksted på et sentralt sted ved kysten.

Nærmere opplysninger ved korrespondanse.

Bill. mrk. «Snarest».

Saboterer ekspedisjonssjefen?

(Forts. fra side 1.)

forbehold — å søke embete.

Disse søknader blir overhode ikke behandlet!

Vedkommende ekspedisjonssjef i Kirkedepartementet Kr. Hansson — påstår at for aysatte geistlige embetsmenn skal et reskript av 7. oktober 1740, hvoretter «Præster som blive afsatte fra deres Kald» skal «aflægge den geistlige Habit» og «ei mere bruges til geistlige Forretninger», — være til hinder for utnevning til nye embeter i statskirken. Heri har herr Hansson åpenbart urett. Ti reskriptet uttaler ingen dom om evig brødløshet i kirken, men er i realiteten bare et forbud mot at vedk. bærer tjenestedrakt så lenge han er avsatt. Det forbyr ikke — hva også fremgår av det dansk-norske regjeringskollegiums innstilling i saken — at den avsatte blir utnevnt til et nytt embete i statskirken! Dette skulle også harmonere med kirkens lære om tilgivelsesdogmet. Det kan ikke antas at herr Kr. Hansson er i god tro, da han har vært lærer i kirkerett i 25 år og har utgitt en lærebok heri.

Stortingets oppmerksomhet henledes naturligvis på hvorvidt det sitter en embetsmann i sentraladministrasjonen og søker å sabotere en av Stortinget gitt lov!

En hjemmel for å nekte de politisk dømte prester embeter er ennå ikke fremlagt av herr Hansson. Likesom Kirke-deptet har forholdt seg musestille siden «Aftenposten» den 8. april i år bragte en særdeles avbalasert og åpenbart uangripelig kronikk av Kåre Herstad om dette eksplorative tema! Vi anbefaler at man skaffer seg vedk nr. — De har altså ikke rett som sier at Aftenposten bare lar lektorer på fyrabend bringe livsfjerne kronikker om f. eks. slakteskikker i middelalderen el. lign. I herr Herstads kronikk ga bladet plass for påvisning av hyper-aktuell slakting, utført av Kirkedepartementet ved Kr. Hansson. Eller kanskje stille kvelning dekker forholdet bedre»

Skyldes herr Hanssons strenghet at han kanskje er en broder i synden og i sin tid følte seg okkupasjonsforpliktet til å paraferre Justisdepartementets rundskriv av 4. juni 1940, — som jo blant annet inneholdt underretning til po-

litimestrene om at deptet hadde ansatt daværende sjef for utrykkingspolitiet, Jonas Lie, som inspektør i anliggende vedkommende kriminalpolitiet og i politimesige gjøremål av politisk karakter? Akk ja! Måtte han søke å veie opp at han hadde følt seg forpliktet til å gå fienden, okkupanten (eller den sunne fornuft?) til hån med den 11. 6. 40 å medundertegne et rundskriv til politimestrene fra Justisdepartementet om «radiolytting i restauranter m. v.», hvori det blant annet heter: «Det må sørges for at

Da demokraten Pål Berg ville gjøre statskupp

(Forts. fra side 1.)

gen med tyskerne. Pål Berg husket altså ikke at han selv var med i forhandlingene med tyskerne, og at han herunder forsøkte å henstille til Kongen om å gå av som Norges konge og ville slutte fred med tyskerne. Dersom presidentskaps opptreden kan kalles for skandale, bør han vel også huske på at han selv har medvirket til denne. Herom henvises til høyesterettsdommer Bonnevies brosjyre «Høyesterett og riksrådsforhandlingene», hvori forfatteren henstiller til Pål Berg å be om å settes under tiltale ved riksrett.

3. Den skaffet seg en enstemmig erklæring fra de gamle høyesterettsdommere sålydende: «Det framgår av grunnlovens pgrf. 71 at det storting som ble valgt i 1936 ikke kan sammenkalles etter valgtidens utløp hverken som ordentlig eller overordentlig storting. Dets myndighet er definitivt opphørt, og det kan ikke i kraft av konstitusjonell nødrett gjenoppstå som statsmakt», og sendte denne erklæring til Nygårdsvolds regjering i London. Etter denne uttalelse utløp stortingets funksjonstid 10. januar 1941. Når okkupasjonen engang opphørte, ville landet altså være uten storting. Dette ville så lederne av den såkalte hjemmefront benytte seg av og selv lage en regjering etter sine ønsker. De skrev da til Nygårdsvoldregjeringen følgende: «Da regjeringen er utgått fra Stortinget av 1936, forutsetter man derfor i Norge at regjeringen stiller sine plasser til disposisjon så snart Kongen

alle årsaker til demonstrasjoner, fornærmelig opptreden (d.v.s. mot tyskerne) eller andre uheldige opptrinn blir unngått... Restauranter og kafeer bør i det hele tatt innskrenke seg til å lytte på musikkprogrammet... Overtredelse vil få meget alvorlige følger».

Eller kanskje kan han unnskyldes med at det gamle geistlige samarbeid med biskop Berggrav i undergrunnen ennå er i fullt flor, slik at vi bringes til å tenke på Mos. 1. 27. 22: «Og Jakob gikk nær til sin Fader Isak, og denne følte på ham og sagde: Røsten er Jakobs Røst, men Hænderne ere Esaus Hænder.»

er kommet på norsk jord igjen.»

Det heter videre i denne skrivelse at forholdene i landet krevde en regjering bestående av menn som etter sitt virke under okkupasjonen hadde fått det nødvendige kjennskap til forholdene og ikke minst til enkeltpersoner her i landet. «Å finne de hertil skikkede menn skulle neppe være vanskelig», står det i skrivelsen. Vogt bemerket hertil: «Er det uriktig å anta at Kretsen etter en forhåpentlig inngående selvgranskning har funnet se selv særlig skikket? — Vogt kan være sikker på at det nok var Pål sine høner som skulle være mennene.

Høyesterett var hverken berettiget eller forpliktet til å utstede en sådan erklæring. Høyesterett har senere enstemmig uttalt seg i motsatt retning, nemlig at Stortinget av 1936's funksjonstid ikke var utløpet den 10. januar 1941 eller senere, idet grunnloven forutsetter at landet aldri skal være uten storting. Hva skal man si til slikt?

Statskuppet ble imidlertid hindret ved at stortingets president Hambro innkalte stortinget straks etter frigjøringen.

Her ser man altså hvorledes en klikk Oslo-folk ganske frekt ga seg til å tale og handle på vegne av Norge og det norske folk for i strid med grunnloven å rane til seg Stortingets og regjeringens myndighet, og under dette spill opptre høyesterettsdommere dels som sådanne og dels som aktive politikere. Det er da

nærliggende å spørre: «Hvorfor ville Pål Berg og de andre terrorister så absolutt ha all statsmakt etter okkupasjonen? Vogt sier intet om det. Det er imidlertid grunn til å anta at det var for å dekke over sine egne forbrytelser under okkupasjonen og sørge for at de ikke ble trukket til ansvar for disse, og dernest for å ødelegge N.S. medlemmene og begunstige sine egne. Vi må her huske på at det var de samme personer som under okkupasjonen for fullt alvor foreslo for Nygårdsvolds regjering at N. S. medlemmene skulle fratras den norske statsborgerrett og forvises til Tyskland. Forutsetningen var naturligvis at de først skulle straffes og ribbes. Regjeringen ville dog ikke gå med på forslaget, riktignok med en svak begrunnelse, tynnet som den var av de samme personer.

Hambro, hvis standpunkt til det såkalte rettsoppgjør røber at hans rettsfølelse er noe sløv, gjorde oss N. S. folk en tjeneste — riktignok uten at han tenkte på det — ved å sette en stopper for Pål Bergs statskupp. Pål Bergs terroristregjering ville sannsynligvis bl. a. ha utført sin plan om deportasjon av N. S. medlemmene.

Vogt trekker frem i denne forbindelse Napoleon den 3.s statskupp som president i Frankrike ved å utrope seg til keiser. Jeg tror ikke at Napoleon har vært Pål Bergs forbilde. Jeg tror heller ikke at hans forbilde har vært skomakeren fra Køpenick, som i kapteins uniform bløffet byens borgermester til å utlevere ham bykassen. Det gikk jo så fint og så demokratisk da!

Som vi vet lyktes det lederne av den såkalte hjemmefront allikevel tross den tidligere motsetning mellom dem og regjeringen å få makten over «rettsoppjøret mot landssvikene», takket være en demoralisert regjering og et demoralisert storting, som selv hadde svin på skogen. — De 3 statsmakters innehavere falt til slutt hverandre om halsen og tilga hverandre deres synder — de syntes vel at det stort sett kunne gå opp i opp — og ble enige om å benytte N.S.-medlemmene som syndebukker for de lidelser og ubehageligheter som okkupasjonen hadde ført med seg for det norske folk, noe som selvfølgelig ikke N.S. var ansvar-

lig for, men våre uduelige og lettsindige politikere av alle partier. Som toppen på kransekaken ble Pål Berg og Hambro tildelt Storkors av St. Olavsordenen, idet den såkalte hjemmefront også hadde tatt makten i ordensrådet.

Ottar Huse.

Hotell Britannia DRAMMEN

Benytt
HÅNSKOMAKEREN
i Neuberggt. 15 - Oslo

Overrettssakfører
Ketil Harnoll
Munkedamsv. 5, Oslo
Tlf. 42 21 30

O.r.sakfører
SOLVEIG STANG
Alm. praksis.
Bokføring. Mangfoldiggjøring
(Stensilering).
Konferanse etter avtale.
Tlf. 37 96 26, Bentsebrugt. 16c.
oppg. A. II. Oslo.

Tannlege Maamoen
Hansteensgt. 2
Telef. 44 36 99 - 44 43 33

Tannlæge
MARTIN KJELDAAS
Hansteensgt. 2
Tlf. 44 75 54

FOLK og LAND

Ansv. redaktør og
utgiver:
FINN BRUN KNUDSEN
Utkommer i Oslo
Redaksjon:
Telefon 55 76 56
Ekspedisjon og kasse:
Kierschowsgt. 5, Oslo
Telefon 37 76 96

Abonnementspriser:
Kr. 16.00 pr. år, kr. 8.00
pr. halvår. Sverige, Danmark:
kr. 20.00 pr. år, kr. 10.00 pr. halvår. Utlandet for øvrig: kr. 24.00 pr. år, kr. 12.00 pr. halvår. I nøytralt omslag kr. 30.00 pr. år, kr. 15.00 pr. halvår.
Løssalgpris: 40 øre
Annonsepris:
32 øre pr. millimeter over en spalte

Bruk postgironr. 16450

Sambandstrykkeriet
Oslo